

HỘI SỰ NGHIỆP THƯ VIỆN TRƯỜNG HỌC QUỐC TẾ

(International Association of School Librarianship - IASL)

Vài nét lịch sử

Trong những năm 60 của thế kỷ XX, nhiều Giám đốc thư viện trường học ở nhiều nước khác nhau, khi tham dự các cuộc họp hàng năm của Liên minh thế giới của các tổ chức nghề dạy học (The World Confederation of Organizations of the Teaching Profession- WCOTP) đã bàn với nhau về một cuộc họp quốc tế của những người làm các nghề có liên quan tới thư viện trường học. Dự định đó xuất hiện lần đầu vào năm 1962, tại cuộc họp của WCOTP ở Stockholm Thụy Điển, một điều phối viên dịch vụ thư viện trường học Thụy Điển tên là Marget Nilson và một đại biểu của Hội thư viện trường học Mỹ tên là Carolyn Whitnack đã đề nghị với Chủ tịch WCOTP về khả năng tổ chức một diễn đàn như là một thành phần của WCOTP dành cho những người ở các nước khác nhau quan tâm tới dịch vụ thư viện trường học.

Dự định này còn được tiếp tục đưa ra thảo luận trong một vài năm sau. Tại cuộc họp của WCOTP ở Vancouver Canada một Ủy ban đã được thành lập. Ba mươi nhà giáo dục và giám đốc thư viện trường học có mặt tại Vancouver đã ra tuyên bố: thời gian đã chín muồi để thành lập một diễn đàn quốc tế cho những ai quan tâm tới sự phát triển dịch vụ thư viện trường tiểu học và trung học phổ thông. Một ủy ban điều hành quốc tế đã được thành lập, bao gồm đại diện của Anh, Kenya, Paraguay, Malaixia, Mỹ và Ôxtralia. Ủy ban đã quyết định:

- Xây dựng một chương trình làm việc cho cuộc họp năm sau của WCOTP tại Dublin vào năm 1968;

- Cố gắng thực hiện một công trình nghiên cứu về thực trạng của thư viện trường học ở các nước thành viên WCOTP.

- Hướng tới thành lập một ủy ban chính thức thuộc WCOTP.

Tại Dublin năm 1968, người ta đã biểu quyết yêu cầu WCOTP phải thành lập một ủy ban đặc biệt giải quyết những vấn đề phát triển thư viện trường học thuộc Ủy ban điều hành cao cấp của WCOTP.

Tại cuộc họp hàng năm của WCOTP ở Sydney Ôxtralia tháng 8 năm 1970, một cơ chế thử nghiệm của Hội sự nghiệp thư viện trường học quốc tế

(The International Association of School Librarianship IASL), như là một tổ chức độc lập đã được chấp thuận về nguyên tắc.

Sau cuộc họp tại Sydney, bản điều lệ của IASL đã được khởi thảo và tại cuộc họp ở Jamaica vào tháng 8 năm 1971, bản điều lệ được thông qua và IASL chính thức được thành lập. IASL có một Chủ tịch, một Phó Chủ tịch và một Ban Giám đốc gồm 6 thành viên, đại diện cho 6 nước khác nhau. Chủ tịch đầu tiên của IASL là J.E. Lowrie (Mỹ).

Từ đây trở đi IASL lớn mạnh không ngừng, thành viên bao gồm các cán bộ thư viện trường học, giáo viên, cán bộ thư viện, cán bộ quản lý giáo dục, nhà xuất bản sách cho thanh thiếu niên và những người có trách nhiệm về các dịch vụ thông tin và thư viện trong nhà trường phổ thông trên khắp thế giới. Thành viên của IASL còn là các giáo sư, giảng viên các trường đại học và cao đẳng giảng dạy về thư viện trường học và các sinh viên học về thư viện trường học. IASL được triệu tập hàng năm và họp tại các vùng khác nhau trên thế giới, thường vào các tháng nghỉ hè, khoảng tháng 7 hoặc tháng 8.

Để tạo ra sự gắn bó chặt chẽ giữa nhà giáo dục và chuyên viên thư viện trường học, IASL duy trì mối quan hệ thường xuyên với WCOTP và trở thành thành viên chính thức của IFLA (Hiệp hội thư viện quốc tế).

Tuy nhiên năm 1992, do biến đổi về tổ chức IASL không còn lệ thuộc trực tiếp vào WCOTP nữa. Hiện nay IASL tham gia nhiều hoạt động với UNESCO, Hội đọc quốc tế (The International Reading Association-IRA) và Ủy ban quốc tế về sách cho thanh thiếu niên (The International Board on Books for Young People-IBBY).

Hội nghị quốc tế đầu tiên của IASL được triệu tập tại London Anh năm 1971 và được coi là Hội nghị sáng lập IASL. Tính đến nay IASL đã được tròn 36 năm.

Tuyên ngôn

Ngay sau khi thành lập, IASL đã biên soạn tuyên ngôn của Hội. Đến năm 1993 bản Tuyên ngôn đã được bổ sung hoàn chỉnh. Trong Tuyên ngôn, vai trò và trách nhiệm rất quan trọng và không thể thiếu của thư viện trường học trong nền giáo dục của mỗi quốc gia cũng như trong xã hội nói chung đã được khẳng định: Thư viện trường học là không thể thiếu để phát triển nhân cách con người cũng như đẩy mạnh tiến bộ tinh thần, xã hội và kinh tế của cộng đồng, là một thành phần không thể thiếu của nền giáo dục miễn phí và bắt buộc của mỗi quốc gia như trong bản Tuyên ngôn của Liên Hợp Quốc về Quyền của trẻ em đã xác định.

Tuyên ngôn cũng xác định thư viện trường học có 4 chức năng chính như sau:

Chức năng thông tin: cung cấp thông tin xác thực, truy cập nhanh, tìm và chuyển thông tin thuận tiện. Thư viện trường học là một thành phần của mạng lưới thông tin quốc gia, khu vực.

Chức năng giáo dục: hỗ trợ giáo dục suốt đời thông qua cung cấp các tiện ích và môi trường vì học tập (hướng dẫn định vị, lựa chọn và sử dụng tài liệu, huấn luyện các kỹ năng thông tin thông qua các chương trình giảng dạy kiến thức tại lớp học, thúc đẩy tự do trí tuệ).

Chức năng văn hóa: nâng cao chất lượng sống thông qua trình diễn và phát triển thẩm mỹ, hướng dẫn thưởng thức nghệ thuật.

Chức năng tái sáng tạo: giúp đỡ và phát triển một cuộc sống cân bằng và phong phú, sử dụng có ý thức thời gian rỗi thông qua cung cấp thông tin tái sáng tạo, các tài liệu và chương trình có giá trị tái sáng tạo.

Bản Tuyên ngôn đã kết thúc với câu: *Một xã hội biết đầu tư cho các thư viện trường học vì những đứa trẻ của mình chính là biết đầu tư cho tương lai của chính xã hội đó.*

Mục tiêu

Cho đến nay những mục tiêu chính của IASL được xác định như sau:

- Ủng hộ phát triển thư viện trường học trên khắp thế giới;
- Khuyến khích hợp nhất các chương trình phát triển thư viện trường học với phát triển chương trình giảng dạy kiến thức của nhà trường;
- Thúc đẩy quá trình chuẩn bị nghề nghiệp và giáo dục liên tục cho những người làm nghề thư viện trường học;
- N;
- Nuôi dưỡng và mở rộng mối quan hệ giữa cán bộ thư viện trường học với cán bộ thuộc các nghề nghiệp khác nhưng liên quan tới trẻ em và thanh thiếu niên;
- Thúc đẩy nghiên cứu trong lãnh vực thư viện trường học và phối hợp các kết luận của các công trình nghiên cứu này với các kiến thức liên quan của các lĩnh vực gần gũi với phát triển thư viện trường học;
- Thúc đẩy xuất bản và phân phối thông tin về các sáng kiến trong lĩnh vực thư viện trường học.

- Chia sẻ thông tin về các chương trình và tài liệu về trẻ em và thanh thiếu niên trong toàn cộng đồng quốc tế;

- Triển khai các hoạt động phối hợp, tổ chức hội nghị, thực hiện các dự án trong lĩnh vực thư viện trường học và dịch vụ thông tin.

Nói tóm lại, mục tiêu cơ bản của IASL là cung cấp diễn đàn quốc tế cho mọi người quan tâm tới phát triển thư viện trường học như một công cụ thiết yếu trong quá trình giáo dục. IASL cũng thực hiện hướng dẫn và tư vấn phát triển các chương trình về thư viện trường học và nghề thư viện trường học.

Hoạt động chính của IASL

IASL tổ chức các hoạt động đa dạng như:

- Tổ chức hội nghị hàng năm tại các địa điểm khác nhau trên thế giới. Tại các hội nghị này thường tổ chức các tọa đàm nghiên cứu khảo sát, học tập văn hóa, hệ thống giáo dục, thư viện trường học tại các nước tổ chức hội nghị cho các đại biểu tham dự hội nghị. Cũng tại các cuộc họp hàng năm còn tổ chức Diễn đàn quốc tế về nghiên cứu trong lĩnh vực thư viện trường học;

- Quỹ phát triển lãnh đạo: tổ chức cho các nhà lãnh đạo trong lĩnh vực giáo dục và thư viện của các nước đang phát triển có cơ hội tham dự cuộc họp IASL hàng năm;

- Chương trình hợp tác với UNESCO về sách cho thư viện trường học trong các nước đang phát triển. Chương trình cung cấp tư vấn phát triển thư viện trường học ở Châu Phi, Châu Á, Nam Thái bình dương, Nam Mỹ, vùng Caribe;

- Chương trình giúp đỡ hội viên: cung cấp tài chính cho các cán bộ thư viện trường học ở các nước đang phát triển có khả năng trở thành hội viên của IASL;

- Giải thưởng quốc tế của IASL/SIRS: được trao hàng năm cho các dự án canh tân thư viện trường học, có khả năng ứng dụng cho các loại hình thư viện khác. Giải thưởng do công ty SIRS cung cấp tài chính;

- Ngày thư viện trường học quốc tế: do Chủ tịch IASL đề xuất lần đầu tiên năm 1999. Ngày này được tổ chức hàng năm vào ngày thứ hai, tuần lễ thứ tư của tháng 10. Trong ngày này người ta tổ chức bán các tài liệu công khai về thư viện trường học và tổ chức nhiều hoạt động phối hợp thông qua IASL Website. Mỗi năm ngày thư viện trường học quốc tế có một chủ đề riêng. Ví dụ năm 2003, Ngày thư viện trường học quốc tế được tổ chức

vào ngày 27 tháng 10 với chủ đề: Phá vỡ các rào cản (Breaking Down Barriers);

- Tài nguyên phát triển thư viện trường học là một dự án tập hợp tài liệu như bản tin, tuyên ngôn đường lối, sách mỏng và các tài liệu khác về thư viện trường học của các quốc gia trên khắp thế giới để trưng bày tại các cuộc họp hàng năm của IASL, để biên soạn thư mục;

- Xuất bản tài liệu: sách, kỷ yếu hội nghị hàng năm của IASL, Bản tin của IASL (ba số một năm), tạp chí nghiên cứu thư viện trường học có nhan đề: School Libraries Worldwide.

Ngoài ra IASL còn có một số hoạt động với các cơ quan và tổ chức nghề nghiệp quốc tế khác.

Năm 2007, Hội nghị hàng năm của IASL được triệu tập tại Đài Bắc Đài Loan từ ngày 16 đến 20 tháng 7 với chủ đề “Không gian thông tin, thế giới số, học điện tử: Mang lại ưu thế cho thư viện và nhà trường phổ thông (Cyberspace, D-World, E-learning: Giving Libraries and Schools the Cutting Edge)”. Trong cuộc họp hàng năm này có tổ chức Diễn đàn quốc tế lần thứ XI nghiên cứu về sự nghiệp thư viện trường học.

Sang năm 2008, IASL dự kiến sẽ họp hội nghị hàng năm tại San Jose California Mỹ (Khoa thư viện học và thông tin học, Trường đại học San Jose) từ ngày 3 đến ngày 6 tháng 8 với chủ đề “Học lớp toàn cầu và đọc thông viết thạo thông qua thư viện trường học (World Class Learning and Literacy through School Libraries)”. Các báo cáo chính tại Diễn đàn quốc tế nghiên cứu về thư viện trường học do các giáo sư Mỹ là Stephen Krashen và Carol S. Dweck thực hiện.

Nguyễn Hữu Viêm Tổng hợp

(Theo nhiều tài liệu trên Internet)